

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. De beneficiis simplicibus, & duplicibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

lib. 2. p. 1. quæst. 7. art. 19. n. 22. quod etiam apertè sentiunt Abbas *cap. non est*, n. 9. de voto, Angles in Summa, V. *Dispensatio*, n. 3. Ubi disjunctivè dicunt, si non est aptus *Officio prædicandi*, vel *cura*, ita Sanchez *loc. cit. l. 7. c. 29. n. 40.*

201 Ex hæcenus dictis colligitur, *spectato jure antiquo*, Religiosos, etiam *Monachos*, protulisse præfui Parochiis, ab animarum curæ, si hoc Ecclesiæ necessitas, vel utilitas exigebat, ut constat ex dict. annum: postea verò ab Innocentio III. fuisse immutatum *quoad Monachos*, non autem *quoad Canonicos Regulares*, ut habetur in *c. quod DEI timorem. 5.* de statu Monachorum, hodierno autem jure, nec Monachos, nec Canonicos Regulares, nec ullos alios Religiosos, vel in perpetuum, vel ad tempus, sine dispensatione Pontificis, posse assumi ad Parochias, vel Ecclesias curatas *seculares* (nisi Monasteriis sint unitæ) & hoc ex Decreto Gregorii XIII. super quo emanavit Declaratio à Congr. Tridentini, quam refert Sanchez *cit. c. 29. n. 71.* & Castropalaus *cit. p. 3. §. 1. n. 10.* Cum aliis, hujus Declarationis hæc sunt verba: *Sanctissimus Dominus noster Gregorius XIII. noluit licere Canonicis regularibus, etiam de licentia sui Generalis, absque permissu Summi Pontificis, assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus; viderur tamen limitandum, ut notat Castropalaus cit. n. 11.* ut non procedat in casu *necessitatis*, quando scilicet non inveniuntur Clerici seculares idonei, tunc enim præfici potest regularis: sicut econtrà, cum non inveniuntur regulares idonei pro beneficio regulari, præfici possunt seculares; quia *necessitas* caret lege, *cap. Si quis forte. de furzis.* Convenientibus enim est beneficium gubernari per Clericos alienæ professionis, quàm omni gubernatione destitui, vel iniquè gubernari, intellige *tantum ad tempus*, durante scilicet tali defectu aliorum quamvis aliàs ut notat Mandosius in *Praxi signature gratia. tit. de obtinendis dispensat. Monachorum pro beneficiis* affirmet, hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum (seculare) obrinendum.

Tom. III.

§. 2.

De beneficiis simplicibus, & duplicibus.

202 **A**ltera divisio beneficii Ecclesiastici est simplex, & non simplex, seu duplex. *Simplex* dicitur, quod non est aliquà juris qualitate affectum; *non simplex*, quod, præter rationem beneficii, habet aliquam specialem, & solemnem juris qualitatem. Inter has juris qualitates numeratur. 1. *dignitas*, accepta specialiter, prout distinguitur ab Officio, & Personatu; sic enim sumi solet pro beneficio Ecclesiastico, habente jurisdictionem in foro externo, ut colligitur ex *c. de Multa*, de Præbend. & c. 1. de Consuetud. in 6. Deinde *Officium*, quod sumitur pro administratione rerum Ecclesiasticarum sine jurisdictione; 3. *Personatus*, seu eminentiam quædam, quâ quis, sine jurisdictione fori externi, præcedit alios in loco, in choro, in processionibus, in dandis suffragiis, in subscriptione, &c. 4. *Cura animarum*, de qua dicemus in seqq. Hinc beneficium Ecclesiasticum, solum institutum ad preces DEO fundendas, aliasque divinas functiones obeundas (ut sunt Canonatus, præstimoniam &c.) carens Dignitate, Officio, Personatu, vel animarum curâ, *simplex* dicitur, ut notat Pereyra in Elucidario n. 1284. v. n. hic n. 148. advertendum autem, ut monuimus n. 145. hoc verbum *dignitas*, quandoq; sumi latè, in quantum supponit pro gradu honoris, seu præminentia, præscindendo à jurisdictione, vel administratione annexa, adque adeo *dignitatem*, in hac acceptione, dici etiam de Officio, & Personatu, secus, si accipiatur presè, prout hic exposuimus, & diximus n. 145.

Notandum præterea, cum benefici- 203 um Ecclesiasticum, propriè dictum, & prout in jure Ecclesiastico de illo communiter sermo est, debeat non tantum institutione sua, sed etiam in subiecto, cujus confertur, esse *perpetuum*, ex n. 152. & importet jus percipiendi redditus annuos ex bonis Ecclesiæ, propter officium spirituale, ex n. 151. dignitatem, Officium, vel Personatum, quæ his conditionibus carent, non esse beneficia Ecclesiastica propriè, seu strictè sumpta, ut rectè notat Castropalaus *tom. 2. tr. 13.*

G

D. I.

D. 1. p. 4. n. 3. qui n. seq. docet, Rectoratum, & Præposituras Regularium, non esse *beneficia*, tamen jurisdictionem habeant. Nam Generalis, inquit, Provincialis, Prior, Rector, Guardianus dignitatem habent, quæ est *officium*, sed non quæ *beneficium* sit; cum non sit jus perpetuum percipiendi fructus, sed solum sit jus, & regulariter temporale, gubernandi, & regendi collegas, & res Ecclesiasticas administrandi.

204 Ex hoc infer, dictos Superiores posse eligi in Judices Conservatores Apostolicos, juxta textum in cap. 1. 2. & vet. de officio Judicis delegati, in 6. Item posse illis delegari causas à Pontifice Romano juxta textum in cap. *statutum*, de Rescript. in 6. & notavit Azor 2. p. instit. moral. lib. 3. c. 13. q. 7. Qui verò, non proprio nomine, & officio domum gubernant, sed alieno, ut sunt Sub-Priores, Vicarii, Vice-Rectores, Vice-Ministri, vel Vice-Præpositi, dignitatem non habent, cui hæc munera, & officia committi possint. Sic Azor supra.

205 Not. præterea 2. etsi non censetur, proprie loquendo, *beneficiatus*, cui beneficium non confertur in titulum, hoc est, ad dies vitæ suæ; nec sic habens jus percipiendi redditus, seu fructus, ut diximus n. præced. sufficere tamen, jus in *herba*, seu Spe. Nam, cum contingat, quòd quis habeat Canoniam, etiam in titulum, hoc est, ad dies vitæ, consequenter perpetuam, sine præbenda in *fore*, seu jure fructum de præsentibus, ut notavimus n. 143. habet tamen in Spe, seu expectatione præbendæ proximè vacaturæ; quia non est congruum, ut præbendæ careat, qui in *Canonicum* noscitur esse receptus; c. *Relatum*. 9. h. 1.

206 Not. 3. inter ipsas dignitates esse quandam inæqualitatem, cum aliquæ sint *minores*; alia, *maiores* post dignitatem Pontificalem in tali Ecclesia, de quibus egimus à n. 146. Et quoniam nomen *dignitas*, quandoque præse, quandoque laxè, accipitur, & inter ipsas dignitates, etiam stricte sumptas, est quædam inæqualitas, sæpe dubitari potest, an, cum in dispositione juris canonici mentio fit *dignitatis* simpliciter, ac indefinite, intelligenda veniat, ut procedat de qualibet dignitate sub eo nomine com-

prehensâ? sive dispositio sit favorabilis, sive odiosa? jam ad hoc responsum à nobis est à n. 147.

Not. 4. esse distinguendum inter dignitatem *muneris*, & dignitatem *beneficii*, nam Episcopus habet dignitatem *beneficii*, ejus Vicarius, seu Officialis; item Rector, Prior Conventualis, Guardianus &c. Habet dignitatem *muneris*, non *beneficii*, ut diximus à n. 203. Ratio autem de dicto Vicario est; nam ejusmodi Vicarius vi sui Vicariatus, seu Officialatus habet jurisdictionem; cum Clericis jus dicat, & res Ecclesiasticas cum jurisdictione administret, ut diximus lib. 1. tit. 28. de Offic. Vicar. ergo habet *dignitatem muneris*; quia tamen hoc munus in eo perpetuum non est, cum extingui possit ab Episcopo, ac eo amoto vel mortuo non vacet, Episcopo valente illud munus vel alteri conferre, vel nulli; ejus dignitas, non est dignitas *beneficii*, ut constat ex n. 203.

Not. 5. propriam qualitatem *beneficii curati*, substantialem, seu essentialem esse; quòd quis habeat potestatem ministrandi Sacramenta proprio nomine, ac ex institutione, & obligatione *beneficii accepti*; ut colligitur ex c. *Extirpanda* 30. h. 1. §. *qui verò*, ibi: *qui verò parocchiale habet Ecclesiam, non per Vicarium, sed per seipsum illi deserviat in ordine, quem ipsius Ecclesie cura requirit, nisi forte dignitati, vel præbendæ parocchialis Ecclesie sit annexa, & ita tradit Azor p. 2. instit. moral. l. 3. c. 12. q. 3. Gonzalez ad 8. Reg. Cancell. Gloss. 6. à n. 34. & alii.* Ex quo deducit Castropalaus cit. n. 6. Gonzalez n. 65. aliisque ex eo, quòd Episcopus alicui committat Sacramentorum administrationem in aliqua Ecclesia, non in titulum, & ad dies vitæ, sed provisorio tantum modo, vel in Commendam, non rectè deduci talem esse Parochum, seu Rectorem illius Ecclesie *curatum*, quia non est institutus, ut nomine, seu jure suo, administret Sacramenta.

Not. 6. Ut quis beneficium *simplex collativum*, seu liberum recipiat collatione legitima, in recipiente sufficere idoneitatem *Collatori notam*, sic Gloss. in c. *Monasterium* 16. q. ult. c. *quoniam*, de Jure Patron. V. *qui majoribus*. Quare non requiritur examen prævium per Concursum,

sum, vel Examinatores Synodales, id- que non tantum jure antiquo, sed etiam novo Trid. ut docet Gonzalez ad 8. Reg. Cancellaria Gloss. 6. à n. 242. Hinc examinatus & legitime approbatus ad Sacros Ordines, examinari non debet, ut ei *simplex beneficium* (intellige liberum) conferatur c. *accepimus, de stat. & qualit.* ibi: *ad beneficium debes idoneos reputare, quos ad Ordines suscepisti*, excipe, nisi nova causa superveniat, v.g. longa absentia, propter quam illius idoneitas Collatori ignota foret; excipe 2. beneficia *qualificata*, in quibus ratione alicujus qualita- tis annexa (ut si exigeretur specialis indus- tria personæ, consilii, &c.) majori notitiâ opus foret, excipe 3. Canonicatus Doctorales & Magistrales. Hi enim, esto sint beneficia simplicia, non confe- runtur sine prævio rigoroso examine, ut constat ex Bulla Sixti IV. & motu proprio Leonis X. de quibus V. Castropalaus *cit. tr. 13. D. 3. p. 3. n. 1.* nec sine Concurfu. Idem die, ubi hoc requirunt speciales Constitutiones aliquarum Ecclesiarum.

210 Dices in *Trident. Sess. 7. de Reform. c. 23.* dicitur, nullum esse admittendum ad Ecclesiastica beneficia, *nisi prius fuerit à locorum Ordinariis examinatus, & idoneus repertus.* Idem habetur *Sess. 25. de Reform. c. 9.* ergo etiam ad simplicis beneficii collationem præviè necessarium est examen. R. Decretum in *dict. Sess. 7. c. 23.* non loqui de beneficii *collatione*, sed *Patronatus*; nos autem in num. præced. solum age- re de beneficiis *collationis*, de quibus V. di- cenda in *seqq.* Eadem responsio adhibenda est Decreto Sessionis 25. c. 9. ibi: *si ad inferiores institutio pertineat, presentati à Patronis, ab Episcopo juxta alia statuta ab hac sancta Synodo, examinentur*, alioquin in- stitutio, ab inferioribus facta, irrita sit, & inanis, ubi nota in hoc casu præsentationem, Episcopo faciendam, exigi, *quod effectum examinis duntaxat*, an scilicet præsentatus, in ætate, literis, ac aliis ad ejusmodi beneficium requisitis habeat sufficientiam idoneitatis, licet alterius diocesis esset, sic Barbof. in *dict. c. 9. CC. Trid. n. 75.*

211 Not. 7. Quando in *Trid. Sess. 7. de Reform. c. 13.* dicitur: *In beneficiis simplicibus* de Jure Patronatus, præviè neces- sarium esse examen instituendorum, Concilium loqui de beneficiis, quæ sunt

Tom. III.

Juris Patronatus Ecclesiastici, & cum Sess. ibid. *Sess. 25. c. 9. generaliter* loquitur de beneficiis, atque presentatos à Patronis, si idonei non sint, repellendos, *non præcipere*, ut repellantur, sed solum dice- re, *liceat* repellere; & quamvis in be- neficiis, ubi præsentatio, nominatio, vel electio spectat ad personas Ecclesiasticas, presentatus, electus, vel nominatus, esto sit *notoriè idoneus*, examinari *debeat* ab Episcopo, quando præsentatio, electio vel nominatio pertinet ad Inferiores Episcopo, ut vult Barbof. in Declaratio- nibus *Concil. Trid. ad cit. c. 13.* quia de his solum beneficiis agit textus *Trident. cit. Sess. 7. c. 13. & Sess. 25. c. 9.* videtur tamen alii *debet* temperandum, ut procedat de debito *convenientia*, non *necessitatis*, examen enim illud unice ordina- tur, ut instituens habeat debitam noti- tiam de idoneitate *instituendi*, quod suf- ficienter habetur, si, etiam prætermisso examine sit *notoriè* idoneus, & illi hæc *notorietas constat.*

Not. 8. præter constitutionem ido- 212 neitatis in instituendo, in omnibus be- neficiis, quæ sunt juris Patronatus sive Laici, sive Ecclesiastici, requiri etiam citationem, & vocationem omnium Patronorum, ut ex illarum præsentatione, & nominatione institutio fiet. c. *quoniam*, de elect. in 6. & quamvis textus solum loquatur de *electione*; tamen ob eandem rationem, ob quam in electione fieri debet vocatio Patronorum, *ut ex ipsorum voluntate institutio fiat*, constitutionem etiam extendi ad nominationem, & præsentationem; tradunt DD. communiter & Garcia p. 9. de benefic. c. 4. n. 1. Suf- ficit autem Patronos citari, & vocari *generaliter* per Edictum; Sic Castropalaus *tr. 3. D. 3. p. 4. n. 8.* dicens, id constare ex praxi, & communi usu. Si autem dicas, in c. *fin.* de elect. in 6. dici, cita- tionem esse *nominatim* faciendam, ubi apparet coelectus, vel oppositor. R. il- lud non loqui de citatione *Patronorum*, sed ejus; qui competit cum electo, præsentato, vel nominato, adeoque intel- ligi solum de citatione *electorum*, vel *presentatorum*; non autem eligentium, vel presentantium.

Not. 9. durante termino, Patronis 213 concessio ad præsentandum, non esse fa- cien-

ciendam institutionem in beneficiis, quæ sunt de jure Patronatus, etiam simplicibus. 1. Quia durante illo termino potest forte alius Patronus comparere, cuius juri non est derogandum; 2. Quia Patroni Laici, durante illo termino, possunt variare. Similiter, durante termino ad appellandum, vel pendente appellatione contra collationem simplicis beneficii factam in iudicio contradictorio, non posse procedi validè ad ejus possessionem, nec fieri collationem, institutionem, vel confirmationem. Nam appellatio est præcipua defensio, litigantibus à jure concessa, adeoque impediri non potest c. à *Collatione*, junct. c. *non solum*, de appell. in 6. c. 2. ut lite pendente, in 6. Sed hoc intellige de appellatione judiciali, seu quæ conceditur à jure. Hinc si in collatione vel institutione non fuit processum judicialiter, locus non est appellationi, quia appellatio extrajudicialis non suspendit executionem, nec excusat attentata. c. *cum in-ter*, de electione c. *constitutis* de appellat. sic Lancellotus de attentat. p. 2. c. 12. *lim.* 3.

214 Not. 10. Beneficium, carens qualitatibus juris, de quibus n. 202. censeri debere *simplex*, licet exigit residendam personalem, fidetur in titulum; sic Pyrrhus Corradus in praxi dispens. Apostol. l. 2. c. 5. n. 32. nam obligatio, etiam personaliter residendi, non reddit beneficium *duplex* excit. n. 202. in dubio autem, an beneficium fit *simplex*, vel *qualificatum*? præsumi *simplex*; & eum, qui dicit esse *curatum*, teneri ad hoc probandum; quia qualitas, quæ non est rei propria, non præsumitur, sic Vivianus l. 1. c. 1. n. 73.

215 Not. 11. Beneficia simplicia (idem est de curatis) quædam dici, conferri in *titulum*; quædam in *commendam*, in titulum conferri dicuntur, quæ alicui dantur in perpetuum, hoc est, ad dies vitæ beneficiati, ut tradit Vivianus cit. n. 140. & constat ex c. *Sanctorum* 2. dist. 70. quod desumptum est ex CC. sub Urbano II. habito Placentiæ, ibi: *Sanctorum Canonum statutis consona sanctione decernimus, ut sine titulo facta ordinatio irrita habeatur, & in qua Ecclesia quilibet titulatus est, in ea perpetuò perseveret.* Omnino autem in *duabus* aliquem titula-

ri non liceat, sed unusquisque, in qua *titulatus* est, in ea *tantum* Canonicus habeatur: in *commendam* beneficium alicui dupliciter potest obvenire, nimirum vel *ad tempus*, vel *in perpetuum*; *Commenda* temporalis regulariter fit in utilitatem Ecclesiæ commendata, dum illi de Rectore provideatur: *perpetuò* vero, in utilitatem *Commendatarii*. Coeterum beneficium alicui *commendare*, est illud *quasi deponere apud eum, ut hoc vel ad tempus, vel in perpetuum regat, gubernet, ac custodiat, sic Castropalaus cit. tr. 13. D. 1. p. 8. n. 1.* quibus positus.

Quæres 1. an ad hoc, ut quis ob- 216 tineat beneficium simplex, debeat esse constitutus in 14. anno *completo*. R. à Congregatione Episcoporum, & Regularium, ut refert Barbosa in Collectaneis Bullarii, V. *beneficium*, 3. decisum esse, quòd sufficiat annus decimus *quartus inceptus*. Sed de hoc V. lib. 1. tit. 14. de ætate, qualitate, & ordine, præficiendorum Ecclesiis.

Quæres, 2. an obtinens in aliqua dioecesi beneficium simplex, possit ab Episcopo loci ordinari? Congr. Concil. Trid. apud Barbosa cit. respondit affirmativè; sed intellige, si habeat in titulum; coeterum de titulo beneficii, sufficiente ad recipiendos ordines, V. dicta l. 1. tit. 11. à n. 2153.

Quæres, 3. an beneficia simplicia 217 converti possint ab Ordinario in Curata? R. negativè ex eadem Congregatione Concil. apud Garciam de benefic. p. 11. c. 5. n. 3. qui p. 12. c. 2. n. 87. ex eadem Congregatione notat, beneficia simplicia, sive Oratoria, Ecclesiis parochialibus unita, non posse ab Ordinario separari, licet illis separatis Parochiales non egeant.

Quæres, 4. an habenti unum bene- 218 ficium simplex, sed non sufficiens ad ejus sustentationem, Ordinarius conferre possit aliud, absque dispensatione Papæ? R. posse; non tamen plura similia usque ad sufficientem sustentationem; Sic Congr. Concil. teste Garcia p. 11. de benefic. c. 5. n. 310. Quare habenti duo beneficia simplicia, licet non sufficientia ad sustentationem, non licet retinere tertium beneficium simplex absque provisione Sedis Apostolicæ; Sic sacra Congregatio

gregatio Conc. in causa Agnanina 13. apr. 1628. apud Barbof. cit. qui hoc extendit, licet illud tertium sit de jure Patronatus & confirmari potest ex dict. c. Sauctorum. 2. dist. 70. ibi. *Licet enim, Episcopi dispositione, unus diversis præesse possit Ecclesiis, Canonicus tamen præbendarius, nisi unius Ecclesia, in qua conscriptus est, esse non debet.*

219 Quæres 5. an Episcopus, habenti beneficium simplex (idem est de curato) præbens beneficiario congruam sustentationem, dare insuper possit aliud? R. negativè; & si dederit, vacare primum, quod prius habebat; Si fuit titolare, licet difforme, secundo recepto, si autem beneficiatus ambo retinere tentaverit, accepta pacificâ possessione, vacare utrumque; ita resolvit sacra Congregatio Concil. recte Garica de benefic. cit. c. 5. n. 30. Sed de hoc V. in seqq.

220 Coeterum, esto quis habeat sufficientem sustentationem in pensionibus Ecclesiasticis, beneficium tamen illi conferre potest Ordinarius; sic Armendarius tit. 7. de beneficiis incompatibilibus n. 37. Similiter secundum beneficium conferre potest Ordinarius obtinenti jam aliud sufficiens, juxta suum valorem, ad honestam possidentis sustentationem, si eo tempore, quo secundum confertur, non sufficiat, v. g. propter onus pensionis tali beneficio impositum, dummodo provisorius, post collationem sibi factam, non consenserit pensioni: Armendar. cit. n. 37. dub. 3. Denique, primum beneficium simplex, ob assecutionem secundi sufficientis ipso jure vacat, secundum verò ita demum vacat, si sciens utrumque retinere præsumpserit; ita S. Congregatio in causa Salmantina 31. Maji 1607. apud Barbof. cit. in fine. Sed de his infra.

221 Quæres 6. an beneficiatus habens beneficium duntaxat simplex, obligetur ad horas Canonicas? R. affirmativam esse commune inter Doctores in c. 1. de Celibr. Missarum, ibi: *Presbyter manè matutinali Officio expleto, pentum servitutis suæ, videlicet primam, tertiam, sextam, nonam, vesperamque perfolvat, ita tamen, ut horis competentibus, juxta possibilitatem, aut à se, aut à Scholaribus publicè compleantur; sed intellige, si habeat aliquos ex eo fructus; secus est, si*

illos inde fructus perciperet; sic Garica de beneficiis p. 3. c. 1. n. 41. si autem beneficium initio, & tempore foundationis ferebat redditus, sed temporum calamitate, ac injuriis perierunt? respondet Garica n. 44. idem tunc dicendum, quod de habente beneficium non ferente ullos fructus. Ratio horum est, quia, cum beneficium seu jus temporalium reddituum detur propter officium, tanquam justam sustentationem; ubi hoc jus cessat, nequit exigi officium.

222 Quæres 7. an ad horas Canonicas teneatur, qui beneficium quidem accipit in titulum, sed nondum habet ejus possessionem? Respondet negativè Corradus cit. l. 4. c. 2. n. 51. quia in jure non censetur quis habere beneficium, nisi perfectè habeat, quod non stat sine pacifica ejus possessione, vel saltem, si per eum non stat, possessionem non obtinuisse. arg. c. Licet Episcopis, de præbend. in 6. Si autem possidet beneficium cum titulo, absque fructibus, cum certa tamen spe illos percipiendi, tenetur ad horas Canonicas. Sic enim habet beneficium completum, non frustrando, suâ mercede pro labore.

223 Quæres 8. an qualibet dignitas sit beneficium? Antè resolutionem nota, ut supra diximus, nomen dignitatis esse latissimum, eoque comprehendi non raro etiam Personatum, & Officium, ut colligitur ex c. cum accessissent, de Constitutionibus. Coeterum, esto etiam sumatur specialiter pro quadam proeminentia cum jurisdictione fori externi, non eo ipso est beneficium, cum possit esse dignitas solius muneris, ex n. 702. non beneficii 2. esto dignitas specialiter accepta sit annexa beneficio, si tamen habenti non detur in titulum, non erit strictè, ac propriè beneficium Ecclesiasticum; sic Castropalaus tom. 2. tr. 13. D. 1. p. 4. n. 4. quia sic caret perpetuitate beneficio propriâ ex n. 49. Secus, si de se sit perpetuum, & in titulum beneficiato sit collatum, quo casu veniet nomine beneficii, non simplicis; sed duplicis, seu qualificati.

224 Hinc etiam notandum, Cancellariatum Academiae, Autoritate Pontificis approbatæ, esse dignitatem officii, seu muneris, cui causæ Pontificiæ delegari

gari possint; non esse tamen dignitatem beneficii, 1. quia saepe solum est manualis, & temporaneus, 2. quia non est jus spirituale percipiendi redditus ex institutione canonica, sic Azor *p. 1. l. 3. c. 13. q. 9.* De reliquis dignitatibus & beneficiis duplicibus, seu qualificatis, cum sint speciales tituli de illis, *libro I. Decretal. ibid.* actum est, etsi etiam hic in seqq. complura dicenda sint.

§. 3.

De beneficiis manualibus & non manualibus, seu perpetuis.

225 **I**N hac divisione beneficii, hoc nomen *beneficium* late sumitur, nam si accipitur proprie, ut diximus superius, beneficium supponit solum pro eo, quod est in se, ac in habente perpetuum. Coeterum, beneficium *Manuale* vocatur, quod pro voluntate conferentis tolli potest, etiam ex aliis causis, quam jure permissis; & ideo etiam dicitur *ad nutum amovibile*, quod autem, semel collatum, tolli non potest, nisi ex causis jure permissis, est *non manuale*, & haec est praecipua qualitas beneficii non manualis, his praemissis.

226 **Q**uestio est 1. An beneficium manuale sic sit ad nutum concedentis revocabile, ut revocatio, etiam sine ulla causa, praeter nudum revocantis arbitrium, facta, non modo sit valida, sed etiam licita? Ad 1. *h.* talem revocationem esse validam, licet facta sit absque ulla alia causa legitima, quam solius arbitrii conferentis, si beneficium pleno jure subsit revocanti: ratio est 1. quia talis beneficiatus possidere nequit illud beneficium, nisi pro tempore, pro quo illi concessum est, est autem concessum solum ad tempus, quo non revocatur, adeoque pro tempore limitato, dum scilicet concedens revocet. Dixi si *pleno jure* subsit revocanti, quia potest contingere, quod beneficium *manuale* sit, & aliquis ei praeficiatur *in titulum* a Praelato regulari, quin Conventui pleno jure subsit, sed potius Episcopo quoad approbationem & confirmationem electionis circa ipsum facta. Tali enim casu solum ex consensu Episcopi removeri posset; sic Azor *rom. 5. l. 12. c. 22. q. 10.* Sanchez *l. 7. in decal. c. 29. n. 118.* Suarez *cis. l. 3. c. 19.*

n. 23. quos cit. & sequitur Castropalatus *rom. 2. tr. 13. D. 1. p. 5. n. 6.* quia licet Regulares, etiam ab Episcopis, de consensu suorum Praelatorum praeficiantur Ecclesiis curatis, & maneat adhuc Obedientiarum, secus tamen est quoad revocationem, si eis *ut curatis cum intitulatione* praefecti sint.

Ad 2. *h.* revocationem, sine ulla 227 alia legitima causa, quam pura libertatis in revocante, factam, esse illicitam, primo quia mutatio Rectorum est Ecclesiis damnosa, ergo illicita est sine rationabili causa, 2. quia sic operans non haberet suae actionis finem honestum. Causa porro rationabilis, teste Suarez *cis.* qua sufficienter honestetur revocatio, est non tantum culpa beneficiati, sed quaecunque utilitas, vel commoditas Ecclesiae, vel Religionis, si beneficiatus sit Regularis, cum ea revocatio non sit actus iustitiae, sed solum prudentis regiminis, & ideo, quamdiu non constat, revocationem esse malitiose factam, non debet revocatio a revocantis Superiore cassari, sed potius sustineri. Suarez *cis. n. 20.* Si autem quaeras, unde possit constare, quod revocatio *malitiose* facta sit? *h.* ex his & similibus, 1. Si pendente accusatione, vel inquisitione contra beneficiatum fieret remotio; 2. Si fieret contra consuetudinem receptam, ne intra tale tempus beneficiatus absque culpa removeatur. 3. Si ad instantiam beneficiati fieret inquisitio contra Praelatum, si enim praesumeretur vindictae animo facere remotionem.

Dices contra primam responsionem 228 in 226. quando in *c. ad Monasterium*, de statu Monach. Abbati datur facultas removendi Religiosum a beneficio, dicitur id esse faciendum, *cum oportuerit*, sed remove absque causa *non oportet*; ergo 2. qui remove absque causa, remove malitiose, consequenter absque favore juris, adeoque invalide, 3. quia sic spoliatus potest implorare officium Judicis Superioris, qui Decretum remotionis potest irritare. Verum alius est usus *validus* revocationis, alius *licitus*, ille non pendet ex causa, sed ex voluntate revocantis; secus, usus licitus. Quare ad 1. dico solum sequi, quod illicite revocet, cum revocat sine causa, seu *cum non oportet*.